

Sammen- hængende overgang

❖ Fra dagtilbud til skole

Gentofte
Kommune

Kære forælder

Dit barn skal snart begynde i skole, og med det starter en ny hverdag. Mange børn og forældre er spændte på, hvordan overgangen mellem børnehave og skole bliver.

En god overgang understøtter dit barns læring, trivsel og udvikling i dets nye hverdag. Derfor arbejder børnehaver og skoler i Gentofte Kommune tæt sammen med hinanden og med dig for at sikre, at du og dit barn oplever tryghed og kontinuitet i overgangen fra børnehave til børnehaveklasse – herunder at være en del af stærke børnefællesskaber.

Dit barns læring og udvikling foregår både derhjemme, i børnehaven og i skolen. Noget læres hjemme, noget i børnehaven, andet i skolen. Det meste læres bedst med en fælles indsats. Derfor er din rolle i dit barns overgang til skolelivet vigtig. Du kan understøtte, at dit barn får en god overgang til skolelivet ved at deltage i og være med til at udvikle de nye fællesskaber i skolen.

I denne folder kan du læse om, hvad dagtilbud og skoler gør, og hvad du som forælder kan gøre for at skabe sammenhæng i overgangen til skolelivet.

Med venlig hilsen

Dagtilbud og skoler i Gentofte Kommune

Vi deler relevant viden om dit barn

Børnehaven udfylder på baggrund af en dialog med dig en overgangsbeskrivelse med relevant viden om dit barn.

Overgangsbeskrivelsen består af en række spørgsmål om dit barns trivsel, udvikling og læring, herunder om dit barn har særlige behov eller forudsætninger. Skolen bruger overgangsbeskrivelsen til at danne sig et foreløbigt indtryk af dit barn, så overgangen kan blive så god og tryk som muligt. Skolen bruger også overgangsbeskrivelsen til at sikre sig, at eventuelle indsatser, der er omkring dit barn, fortsætter. Skolen inviterer dig og børnehaven til en overleveringssamtale, hvis der er behov for det.

Folderens opbygning

Børnehaverne arbejder ud fra seks læreplanstemaer, der er beskrevet i Dagtilbudsloven. De temaer går igen i Folkeskolelovens rammer for undervisningen i børnehaveklassen. Folderen er derfor struktureret efter de seks læreplanstemaer og starter med temaet 'Alsidig personlig udvikling'.

Alsidig personlig udvikling

Det gør børnehaven:

- Hjælper barnet med at sætte ord på tanker, følelser og oplevelser.
- Støtter barnet i at mærke sig selv, fx i konflikter, og i at sige til og fra på en hensigtsmæssig måde.
- Støtter barnets udvikling af følelsesmæssig regulering, fx udsættelse af egne behov, at handle selvstændigt og udvikle empati.

Det gør skolen:

- Hjælper barnet til at være modigt og prøve nye ting, som det endnu ikke mestrer.
- Igangsætter lege, hvor barnet støttes i at øve sig på det, der er svært og samtidig få øje på de personlige fremskridt.
- Styrker barnets integritet og selvstændighed – at stå ved sig selv og tro på sig selv.
- Støtter barnet i at turde tage ordet – også når barnet er i centrum i fællesskabet.

Det kan du gøre derhjemme:

- Støtte dit barn i det, som det allerede kan – vise tillid til både evner og valg.
- Tale med dit barn om, hvad det kan øve sig på og hjælpe barnet med at turde prøve ting, som det endnu ikke mestrer.
- Hjælpe dit barn til at håndtere egne følelser ved sammen at sætte ord på dem.
- Støtte dit barn i at være selvhjulpen, fx ved selv at gå på toilettet, tage tøj på efter vejret samt pakke og bære egen taske.

Sociale kompetencer

Det gør børnehaven:

- Støtter barnet i at etablere nære venskaber og godt kammeratskab på tværs af køn og alder.
- Arbejder med at hjælpe børnene til at udvise rummelighed, tolerance og empati i fællesskabet.
- Øver konfliktløsning og lærer børnene at søge hjælp, når de ikke kan løse problemerne selv.
- Lader alle børn komme til orde og blive set og hørt i fællesskabet.
- Øver med børnene, hvordan man giver plads til andre end sig selv.

Det gør skolen:

- Inviterer børnene til at deltage i fællesskaber og aktiviteter på tværs af køn, alder og klassetrin - og på tværs af børnenes egne relationer.
- Lærer børnene, hvordan de deltager aktivt i et inkluderende klassefællesskab.
- Hjælper børnene til at lære at bidrage positivt til fællesskabet på skolen.

Det kan du gøre derhjemme:

- Invitere forskellige kammerater med hjem og ikke udelukkende dit barns bedste ven/veninde.
- Støtte dit barn i at løse konflikter og at komme godt videre i relationen.
- Hjælpe dit barn med at øve sig i at være fleksibel og i at udsætte egne behov.
- Tale forstående og omsorgsfuldt om andre børn og voksne – også selvom barnet har haft uheldige oplevelser med disse personer.

Sproglig udvikling

Det gør børnehaven:

- Støtter barnet i at udvikle den sproglige opmærksomhed, fx gennem højtlesning og dialogisk læsning samt synge og lege med rim og remser.
- Støtter barnet i at udvikle nysgerrighed på skriftsproget, fx gennem leg med bogstaver og skrift.

Det gør skolen:

- Arbejder med bogstavernes form, navn og lyd
- Arbejder med sprogets opbygning fx sætninger og stavelser.
- Underviser børnene i at skrive små tekster.
- Underviser børnene i at lære at læse.
- Opfordrer børnene til at lege med sproget gennem rim og remser.
- Støtter børnene i at træde frem foran andre og fortælle om forskellige emner.

Det kan du gøre derhjemme:

- Læse, synge og lege med dit barn, fx lege med tal og bogstaver samt rim og remser.
- Lære dit barn gode talevaner, fx ved at lade barnet fortælle om dets oplevelser uden at afbryde.

Krop og bevægelse

Det gør børnehaven:

- Taler med børnene om maden, vi spiser – om smag, duft, udseende og sundhed.
- Lærer børnene om sund mad og god håndhygiejne.
- Går ture med børnene og sætter motoriske aktiviteter i gang, der stimulerer sanser og bevægelse.

Det gør skolen:

- Skaber ro om frokosten og taler om personlig smag og forskellige madkulturer.
- Introducerer børnene til forskellige fysiske aktiviteter både i og uden for skolen, som vi opfordrer dem til at deltage i.
- Understøtter forskellige lege, der aktiverer kroppen.

Det kan du gøre derhjemme:

- Hjælpe til, at dit barn får tilstrækkelig nattesøvn, da det er vigtigt for trivsel og læring.
- Støtte dit barn i at få sunde madvaner.
- Være fysisk aktive sammen med dit barn, fx ved at træne cykelfærdigheder. Du kan også lade dit barn prøve forskellige idrætsaktiviteter.
- Støtte dit barn i at være nysgerrig overfor nye ting – både mad og sportsaktiviteter.

Natur og naturfænomener

Det gør børnehaven:

- Tager børnene med i naturen, og støtter dem i at lære den at kende og tage vare på den.
- Støtter børnene i at udvikle matematisk nysgerrighed, fx gennem leg med tal og former samt forsøg med naturens elementer.
- Taler om årstider og vejr-fænomener.
- Introducerer børnene for, hvordan madvarer kommer fra jord til bord, fx ved at så, passe og høste.
- Lærer børnene om bæredygtighed, fx gennem pædagogiske aktiviteter om affaldssortering, genbrug og elforbrug.

Det gør skolen:

- Tager børnene med i naturen, og støtter dem i at lære den at kende og tage vare på den.
- Udvider børnenes matematiske nysgerrighed, og lærer dem om tal, symboler og former.
- Taler om årstider, vejr-fænomener og årets rytme.
- Arbejder videre med børnene om, hvordan madvarer kommer fra jord til bord.
- Arbejder videre med børnene om bæredygtighed og klima, fx ved at lære dem om genbrug og affaldssortering.

Det kan du gøre derhjemme:

- Lade dit barn løse små talopgaver, fx kan barnet undersøge, hvor mange tallerkener, knive, gaffler og glas der skal på bordet, når der skal dækkes bord.
- Lade dit barn hjælpe til med madlavning og tale om, hvad I spiser og hvorfor.
- Lade dit barn hjælpe med at sortere affald og tale om, hvorfor I gør det.
- Tage på ture i naturen og lære den at kende sammen. Det kan fx være ture i skoven, til havet eller en overnatning udenfor.

Kulturelle udtryksformer og værdier

Det gør børnehaven:

- Støtter barnet i at udvikle fantasi, nysgerrighed og fordybelse, fx ved at lytte til og spille musik, fordybe os i kreative processer og besøge forskellige kulturelle institutioner.
- Opfordrer til at lege fantasifuldt med forskellige rekvisitter, fx udklædningstøj og konstruktionslegetøj.
- Læser og fortæller historier for børnene.
- Introducerer forskellige kulturelle højtider og udforsker de madkulturer, der knytter sig til.

Det gør skolen:

- Lytter til og taler om musik, billeder og drama.
- Underviser i billedkunst og musik og opfordrer til kreativitet.
- Arbejder med kreative udtryksformer via digitale medier.
- Læser historier for børnene.

Det kan du gøre derhjemme:

- Undersøge verden med dit barn, fx ved at gå på biblioteket, søge på internettet og se fjernsyn sammen.
- Besøge kulturinstitutioner.
- Tale om de forskellige kulturer, I kender til og undersøge dem sammen, fx via madlavning.

Petras første skoledag

Du kan læse historien om Petras første skoledag sammen med dit barn og bruge den som afsæt for en snak om overgangen fra børnehave til skole.

“Skal I også starte her i dag?” spørger Petra nogle børn, som står ved siden af hende. “Ja, det tror jeg vi alle sammen skal” siger en pige. Hun smiler og peger på alle de andre børn, som står her foran skolen med deres skoletasker på ryggen. “Nå ja, det har du da nok ret i”, siger Petra.

Det er første skoledag, og Petra skal starte i børnehaveklasse - eller i 0. klasse - som nogen kalder den. Petra glæder sig vildt meget, og hun står foran skolen sammen med sine forældre og alle de andre børn, der også har første skoledag. “Har du sommerfugle i maven?” er der nogen, der spørger drengen ved siden af hende, og han svarer “ja”. Petra tænker på, om han mon har spist sommerfuglene til morgenmad. “Jeg har havregrød i maven” siger Petra højt, og de voksne smiler og griner.

På vej ind på skolen står der nogle store børn med flag i hånden. De smiler og nogen giver high five. Indenfor siger en voksen “Velkommen” ... og en masse andre ord, som Petra ikke helt forstår. Det er noget med et skab, som er fælles. Petra undrer sig over, hvor det der fælles skab står henne, og hvad der mon er i det.

Forældrene klapper og tager billeder, og så skal Petra og de andre børn ind i deres klasselokale sammen med deres nye voksne. De voksne smiler og ser rare ud. Petra skal gå i klasse med mere end tyve andre børn, som hun ikke kender endnu. Der er navneskilte på bordene, så hun finder nemt sin plads og siger "hej" til dem, som hun skal sidde sammen med. De fjoller og griner sammen, og efter de har leget en navneleg, har Petra allerede lært nogle af navnene på de andre børn.

Mens Petra og resten af klassen spiser frugt og snakker om alt muligt, kommer hun i tanke om noget, hun vil spørge de voksne om, så hun rækker hånden op. "Må man egentlig også lege i skolen?" spørger Petra. Det siger de voksne "ja" til. "Det var heldigt", tænker Petra. Petra og de andre børn i hendes klasse laver nogle opgaver og leger en sjov leg, som hun ikke kendte i forvejen, og pludselig er første skoledag forbi. "Tak for i dag – vi ses i morgen" siger de voksne. Petra glæder sig allerede til i morgen og er spændt på, hvad de mon skal lave i skolen.

Inspirationsspørgsmål til en snak om overgangen mellem børnehave og skole:

- Hvordan tror du, det bliver at starte i skole?
- Er der noget, du glæder dig til?
- Er der noget, du er nervøs for?

Vil I læse flere historier om skolestart?

Der findes et stort udvalg af historier om skolestart. Gentofte Bibliotekerne har lavet en top-5 over forskellige typer historier om skolestart, som er et nemt sted at starte:

- **Hvordan begynder man i skole** af Anna Fiske
- **Karen begynder næsten i skole & Karen begynder endelig i skole** af Karen Vad Bruun
- **Vitello begynder i skole** af Kim Fupz Aakeson
- **Klar parat skolestart: Historier om at starte i skole** af Ole Lund Kirkegaard m.fl.
- **Simon skal i nulte** af Peter Gotthardt

Gentofte Kommune

Bernstorffsvej 161

2920 Charlottenlund

gentofte.dk

Børn og skole, Kultur, Unge og Fritid

Telefon 3998 5000